

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 429/2019-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej Mgr. Ivanou Hodálovou, advokátska kancelária, Dunajská 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 9 C 19/2012-216 z 23. októbra 2014, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 362/2015-249 z 24. augusta 2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 143/2017 z 30. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

Na základe dovolania podaného sťažovateľkou vo veci rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 143/2017 z 30. apríla 2019 tak, že dovolanie zamietol a sťažovateľke nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rozsiahlo opisuje okolnosti pridelenia bytu a riešenie jej bytovej otázky. Poukazuje na skutočnosť, že mala vedomosť o tom, že žalovaný má k dispozícii minimálne jeden primeraný náhradný byt, ktorý jej odmietol prideliť, preto podala žalobu, ktorou sa domáhala, aby jej žalovaný pridelil byt definovaný v žalobe eventuálne, aby jej zaplatil finančnú sumu v hodnote bytu.

5. *Sťažovateľka uvádza: «Sťažovateľka má za to, že dovolací súd sa dostatočne nezaoberal nastolenou právnou otázkou, navyše sa odklonil od nastolenej právnej otázky, keď riešil, či môže súd uložiť strane sporu povinnosť prideliť druhej strane sporu náhradný byt a nie, či možno strane sporu uložiť lehotu, do ktorej má strana sporu povinnosť prideliť druhej strane sporu náhradný byt. Sťažovateľka si dovoľuje pripomenúť, že žalobou sa domáhala určenia lehoty pre žalovaného na splnenie povinnosti, t.j. pridelenia náhradného bytu, a to na skutkovom základe, že žalovaný mal k dispozícii najmenej jeden primeraný náhradný byt, opierajúc žalobu o ustanovenie § 564 OZ. Dovolací súd, ako aj prvostupňový a odvolací súd (ďalej aj „všeobecné súdy“) zamietli žalobu sťažovateľky na tom základe, že pridelenie primeraného náhradného bytu sťažovateľke nepovažovali za povinnosť žalovaného, ale za podmienku, ktorú má žalovaný splniť, ak uplatní vypratávaciu žalobu voči sťažovateľke podľa § 126 OZ, teda exekúciu. Riadne zdôvodnenie, prečo v danom prípade nemožno aplikovať ustanovenie § 564 OZ ako to navrhovala sťažovateľka, tiež prečo považujú rozhodnutie o pridelení primeraného náhradného bytu za podmienku a nie povinnosť žalovaného a prečo v danom prípade má byť aplikovaná vypratávacia žaloba, však v odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov absentuje. Dovolací súd uviedol, že neexistuje súdne rozhodnutie, ktoré by reflektovalo ani čiastočne v konaní nastolený stav, a preto je dôvodné očakávať, že sa súdy vysporiadajú s nastolenou právnou otázkou dostatočne presvedčivo. Podľa názoru sťažovateľky najmä odôvodnenie rozsudku dovolacieho súdu nespĺňa kritériá stanovené v § 220 ods. 2 CSP, nakoľko je len jednoduchým konštatovaním bez bližšieho zdôvodnenia a neobsahuje jasne a výstižne*

vysvetlenie ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán. Viac ako otázkou možnosti určenia lehoty žalovanému sa dovolací súd zaoberal otázkou aký hmotno-právny vzťah vznikol medzi sťažovateľkou a žalovaným, keď uviedol nový hmotno-právny vzťah, ktorého obsahom je „právo žalobkyne bývať v byte do pridelenia náhradného bytu a tomu zodpovedajúcej povinnosti žalovanej výkon práva na bývanie žalobkyne“, avšak z odôvodnenia nie je zrejmé, prečo tento nový hmotno-právny vzťah je prekážkou určenia lehoty pre žalovaného...

Keďže žiadosti sťažovateľky adresované žalovanému, ktoré sa týkali vykonania právoplatného rozsudku boli žalovaným odmietnuté, napriek tomu, že mal dostatok primeraných náhradných bytov, mohlo byť východiskom/riešením tohto stavu súdom určená lehota žalovanému, resp. súdom priznaná náhrada za nevykonanie právoplatného rozsudku. ... ak sa sťažovateľka domáhala určenia lehoty pre žalovaného na poskytnutie primeraného náhradného bytu, všeobecné súdy mali dať jasnú odpoveď, prečo nemožno aplikovať § 564 OZ, ani inú právnu normu a odôvodnenie malo byť tak presvedčivé, aby bolo nespochybniteľné, že sa všeobecné súdy vysporiadali s predmetom žaloby správne. Podľa názoru sťažovateľky sa mali všeobecné súdy dôsledne zaoberať aj súvisiacimi otázkami, a to napr. o aký druh právoplatného rozsudku opierala sťažovateľka svoj nárok, mali vysloviť či ho považujú za rozsudok na plnenie, resp. iný druh rozsudku, ale predovšetkým mali uviesť dostatočnú argumentáciu pre vylúčenie, resp. použitie ust. § 564 OZ. Podľa názoru sťažovateľky mali rozhodnutia všeobecných súdov obsahovať aj vysporiadanie sa s otázkou vykonania právoplatného rozsudku, pretože by malo byť v prvom rade v záujme súdnej moci, aby ňou vydané rozsudky boli aj vykonané a neostali len na papieri. Jednoduchým konštatovaním, že žalovaný nemá povinnosť poskytnúť sťažovateľke náhradný byt všeobecné súdy nespĺnili povinnosť zabezpečiť efektívnu ochranu práv garantovaných Ústavou SR a príslušnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, čomu by mal zodpovedať aj výklad a uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov...»

6. Sťažovateľka je toho názoru, že nedostatočné odôvodnenie rozsudkov všeobecných súdov sa týka nemožnosti aplikácie ustanovenia § 564 Občianskeho zákonníka, všeobecné súdy nedali presvedčivú odpoveď na to, čo bolo predmetom žaloby,

teda prečo nemožno žalovanému určiť lehotu na poskytnutie náhradného bytu. Všeobecné súdy tiež nepoukázali na to, v čom vidia rozdielny právny základ primárneho a eventuálneho petitu a len túto skutočnosť konštatovali.

Sťažovateľka rozsiahlo poukazuje na skutkové okolnosti veci, správanie sa žalovaného pri jej snahe o vyriešenie pridelenia bytu, uprednostňovanie iných osôb pri prideľovaní bytov, svoje vyradenie z poradovníka na pridelenie bytu, poukazuje na svoje osobné pomery a situáciu od podania žiadosti o pridelenie bytu v roku 1987. Zdôrazňuje, že v čase, keď žiadala o pridelenie bytu, právna úprava osobného užívania bytov garantovala občanom náležite uspokojovať ich bytové potreby a vtedajší právny režim bytov prideľovaných zo štátnej bytovej výstavby umožňoval vysoký štandard ochrany užívacích práv nájomníkov. Poukazuje na to, že ako štátny zamestnanec nemôže podnikáť a jej príjmy sú teda obmedzené, pričom sama sa starala o svoje maloleté deti.

Sťažovateľka uvádza, že *„Všeobecné súdy tým, že sa jasne nevyjadrili k predmetu žaloby, t. j. možnosti určenia lehoty žalovanému na poskytnutie náhradného byt, neposkytli dostatočne presvedčivé odpovede a nepokúsili sa hľadať možnosť vykonania právoplatného rozsudku, v ktorej súvislosti sa nezaoberali možnosťou aplikovať na základe analógie iné pramene práva, teda iné právne normy, prípadne judikáty alebo ustálenú právnu teóriu pre sťažovateľku znamená, že sa naďalej nachádza v právnej neistote ohľadne tak citlivej oblasti akou je bývanie zastávajúce kľúčové miesto v sociálnej a ekonomickej politike spoločnosti, ale so zreteľom na historický, spoločenský a právny kontext, jej aj zmarili príležitosť, ktorá bola vytvorená pre iných občanov, a ktorú vysoké percento občanov využilo.“*

7. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 9 C 19/2012-216zo dňa 23.10.2014; rozsudkom Krajského súdu

v Bratislave sp. zn. 7 Co 362/2015-249zo dňa 24.08.2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 Cdo 143/2017 zo dňa 30.04.2019 porušené boli.

2. Rozsudok Okresného súdu Bratislava III sp.zn. 9 C 19/2012-216zo dňa 23.10.2014; rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 362/2015-249zo dňa 24.08.2016 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 Cdo 143/2017 zo dňa 30.04.2019 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava III.

3. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2.100,00 EUR (slovom: dvetisícsto eur), ktoré sú povinní Okresný súd Bratislava III, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky vyplatiť jej spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľke trovy konania za 2 úkony (príprava a prevzatie, vypracovanie ústavnej sťažnosti), čo spolu s režijným paušálom predstavuje sumu 359,42 EUR (slovom tristopäťdesiatdeväť eur a štyridsaťdva centov), a to na účet právneho zástupcu sťažovateľky - Mgr. Ivany Hodálovej, advokátky, Dunajská 48,811 08 Bratislava.“

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo

o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

14. Podľa § 564 Občianskeho zákonníka ak je čas plnenia ponechaný na vôli dlžníka, určí ho na návrh veriteľa súd podľa okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že namietaným rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 19/2012-216 z 23. októbra 2014, rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 362/2015-249 z 24. augusta 2016 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 143/2017 z 30. apríla 2019 boli porušené jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka namieta

- nedostatočné odôvodnenie rozsudkov všeobecných súdov, pokiaľ ide o aplikáciu § 564 Občianskeho zákonníka; absenciu presvedčivej odpovede na to, čo bolo predmetom žaloby, teda prečo nemožno žalovanému určiť lehotu na poskytnutie náhradného bytu.

- všeobecné súdy tiež nepoukázali na to, v čom vidia rozdielny právny základ sťažovateľkou navrhovaného primárneho a eventuálneho petitu.

III. 1 K namietanému porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 19/2012-216 z 23. októbra 2014 a rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 362/2015-249 z 24. augusta 2016

16. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého môže o ústavných sťažnostiach konať len vtedy, ak o ochrane označených základných práv a slobôd sťažovateľov (porušenie ktorých sa namieta) nerozhoduje iný (všeobecný) súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu v konaní o ústavných sťažnostiach predstavuje ústavný príkaz a zaväzuje každú fyzickú a právnickú osobu. Ak teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa je oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci.

17. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv a slobôd označeným rozsudkom okresného súdu, ktorý vo veci rozhodoval ako súd prvej inštancie, ústavný súd zistil existenciu práve takejto situácie, pretože proti jeho rozhodnutiu mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv a slobôd poskytovaný zákonom (odvolanie), ktorý aj využila, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Odvolanie predstavuje účinný právny prostriedok, prostredníctvom ktorého bol následne krajský súd povinný vecne preskúmať toto rozhodnutie okresného súdu a o odvolaní sťažovateľky rozhodnúť.

18. Vzhľadom na to, že na zabezpečenie účinnej ochrany svojich základných práv mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy, bolo potrebné jej ústavnú sťažnosť v tejto časti vo vzťahu k namietanému rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 19/2012-216 z 23. októbra 2014 odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

19. V časti ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie svojich základných práv namietaným rozsudkom krajského súdu č. k. 7 Co 362/2015-249 z 24. augusta 2016 mala

sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv a slobôd poskytovaný zákonom (dovolanie), ktorý taktiež využila, pričom najvyšší súd namietaný rozsudok krajského súdu meritórne preskúmal. Preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej rozsudok krajského súdu č. k. 9 C 19/2012-216 z 23. októbra 2014 odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

III. 2 K namietanému porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 143/2017 z 30. apríla 2019

20. Namietaným rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 143/2017 z 30. apríla 2019 bolo dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 362/2015-249 z 24. augusta 2016 zamietnuté ako nedôvodné.

21. Najvyšší súd nezistil nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu a s jeho právnymi závermi sa stotožnil.

Krajský súd sa v namietanom rozsudku č. k. 7 Co 362/2015-249 z 24. augusta 2016 vyjadril k podstate sporu v bodoch 8 a 12 až 15, na ktoré ústavný súd v podrobnostiach poukazuje.

22. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 1 Cdo 143/2017 z 30. apríla 2019 k argumentom sťažovateľky uviedol:

„13. Neexistuje súdne rozhodnutie, ktoré by reflektovalo ani čiastočne v konaní nastolený stav, t.j. žalobu žalobkyne domáhajúceho sa pridelenia primeraného náhradného bytu hoci o privolenie výpovedi z nájmu bytu a vypratani už bolo rozhodnuté. Konštitutívnym rozsudkom súdu, ktorým sa privoľuje k výpovedi z nájmu bytu a ukladá žalovanému povinnosť byt vypratať po zabezpečení bytovej náhrady, sa súčasne zakladá nový hmotno-právny vzťah medzi účastníkmi, ktorého charakteristickým obsahom je právo bývania, ktoré trvá do času zabezpečenia bytovej náhrady, nevzniká bez ďalšieho zo zákona, vzniká právoplatným súdnym rozhodnutím. Právny vzťah založený rozsudkom, ktorého obsahom je právo bývania do zabezpečenia bytovej náhrady nielen, že nevzniká zo

zákona, ale zo zákona nemôže ani zaniknúť, či zmeniť sa. Obsahom právneho vzťahu, ktorý je predmetom sporu a ktorý bol založený uvedeným právoplatným rozsudkom Obvodného súdu Bratislava III je právo žalobkyne bývať v byte do pridelenia náhradného bytu a tomu zodpovedajúca povinnosť žalovanej výkon práva na bývanie žalobkyne. S poukazom na ustanovenia § 711 a § 712 Občianskeho zákonníka nárok dovolateľky nie je dôvodný, neopierajúci sa o hmotné právo, resp. o iné zákonné ustanovenia.

14. Pokiaľ ide o eventuálny petit žalobkyne, dovolací súd dodáva, že podstatou eventuálneho petitu je návrh na prisúdenie jedného nároku (napr. vydanie veci), a ak by toto vydanie nebolo možné (napr. preto, že sa vec zničila, stratila), návrh na relutárnu (peňažnú) náhradu (prisúdenie sumy peňazí, obvykle vo výške náhrady škody). Ak rozhoduje podľa druhého subsidiárneho petitu, prvý petit zamietne. Naopak, ak súd rozhodne podľa prvého (primárneho) petitu, o druhom petite už nerozhoduje. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 113/2010). Napokon treba uviesť, že druhý nárok žalobkyne je takisto nedôvodný a neopierajúci sa o hmotné právo.

15. S poukazom na vyššie uvedené dôvody dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie dovolateľky neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu (na dôvody, ktoré poukazuje dovolací súd), ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto nedôvodné dovolanie zamietol podľa ustanovenia § 448 CSP. “

23. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde (predtým § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom

prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

24. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a k čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

25. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (*Georgidias c. Grécko* z 29. 5. 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. 2. 1998).

26. Ústavný súd konštatuje, že podstata sťažovateľkiných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov sa týka toho, že nie je zřejmé, prečo sa vo veci

neaplikovalo ustanovenie § 564 Občianskeho zákonníka, prečo nemožno žalovanému určiť lehotu na poskytnutie náhradného bytu a tiež spôsob vysporiadania sa s eventuálnym petitom.

27. Ako je zrejmé z citovaných častí odôvodnenia rozsudku krajského súdu, krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľky riadne zaoberal a s jej argumentáciou sa vysporiadal. V citovanom bode 14 rozsudku dal krajský súd sťažovateľke jednoznačnú odpoveď týkajúcu sa nemožnosti aplikácie § 564 Občianskeho zákonníka, keď poukázal na to, že povinnosť žalovanej zabezpečiť sťažovateľke náhradný byt nastupuje až vtedy, keď si žalovaná uplatní voči sťažovateľke vypratanie bytu, t. j. ak chce žalovaná dosiahnuť vypratanie a odovzdanie bytu. Keďže žalovanú nemožno nútiť, aby si uplatnila voči sťažovateľke splnenie jej povinnosti byt vypratať, nemožno jej ani určiť lehotu na splnenie tomuto predchádzajúcej podmienky poskytnutia náhradného bytu v zmysle § 564 Občianskeho zákonníka tak, ako sa domáhala sťažovateľka.

Krajský súd sa vyjadril aj k námietke nevyhovenia eventuálnemu petitu ako náhradného plnenia v podobe finančnej kompenzácie zodpovedajúcej kúpnej cene bytu, keď vyslovil, že tento nárok nemá žiaden právny základ, keďže v danej veci ide o povinnosť žalovanej zabezpečiť sťažovateľke náhradný byt, ak si uplatní svoje právo ju vystáhnovať (nájomný vzťah sťažovateľky k bytu), a teda nie o vlastnícky vzťah sťažovateľky k bytu, ktorý by zodpovedal kompenzácii vo výške jeho hodnoty.

28. Najvyšší súd sa s odôvodnením namietaného rozsudku krajského súdu v plnom stotožnil, potvrdil právne názory krajského súdu a naopak, zamietol nároky sťažovateľky ako nedôvodné, neopierajúce sa o hmotné právo.

Najvyšší súd sa tak vyjadril k skutkovým okolnostiam sporu a právnej stránke veci, pričom ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to sťažovateľka tvrdí vo svojej sťažnosti. Najvyšší súd aplikoval na zistený skutkový stav relevantnú zákonnú úpravu a vysporiadal sa so všetkými podstatnými argumentmi sťažovateľky. Z namietaného rozsudku je zrejmé, akými úvahami sa najvyšší súd riadil pri právnom posudzovaní veci.

Záver, ku ktorým najvyšší súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne) alebo zjavne neodôvodnené, keďže majú oporu v zákone a sú jasne a dostatočne právne zdôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecných súdov v predmetnej veci nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti, resp. arbitrárnosti napadnutého rozsudku.

29. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

30. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu